

FINDIKTA BUDAMA

Fındıkta budama dikimle başlayan ve ağacın ekonomik ömrünün sonuna kadar devam eden en önemli kültürel uygulamalardan biridir. Faydaları; Düzgün ve kuvvetli taç oluşumunu, bitkilerin uzun süre verim çağında kalmasını, kaliteli ürün vermesini, verim artışını sağlar.

Sonbahar- Kış budaması; Budamaya bitkinin yapraklarını büyük oranda döktüğü dönemde başlanmalı ve kış soğuklarından önce bitirilmelidir. Ocak içerisinde kurumaya yüz tutmuş, kurumuş, sıklaşmış, gelişmemiş dallar ile kök sürgünleri temizlenmelidir.

İlkbahar budaması; Sonbahar- kış budamasının eksiklikleri tamamlanır. .Mart ayından başlayarak 3 aylık dönemde yapılmalıdır.

Fındıkta Budama Çeşitleri

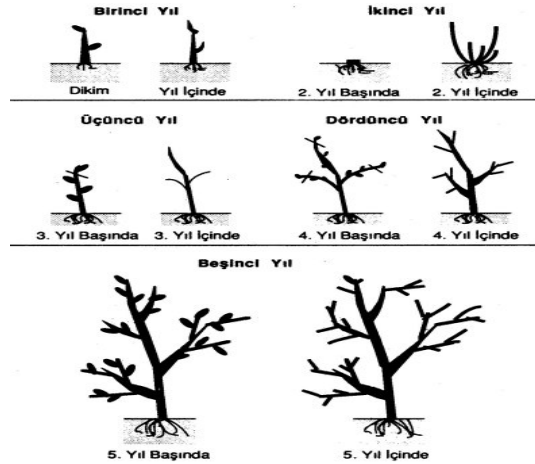
1-Dikim budaması: Dikimden önce fidanların zedelenmiş kökleri sağlam kısım noktasından kesilir, uzun kökler kısaltılır. Fidanlar 35-40 cm uzunluğunda olacak şekilde bir göz üzerinden tırnak bırakılmadan, gözün ters istikametinden budama makası ile kesilir.

2-Şekil Budaması: Ocak dikim sistemine göre şekil budamasında 1. yıl yani dikimi takip eden gelişme yılında fidana müdahale edilmez. 2.yıl mart ayında tomurcuklar uyanmadan önce toprak seviyesinden 5 cm yukarıdan fidanların tepesi vurulur. Fidanlara gerekli bakım ve mücadele yapılır. Mayıs ayı sonlarına doğru kesim yerinden çıkan sürgünlerden iyi gelişen ve dışa bakan bir tanesi seçilir ve diğerleri kesilir. Fidanların bakımı yapılarak kışa hazırlıklı girmeleri sağlanır.

3. yılda seçilerek bırakılan fidanın sürgünü 100 cm

yükseklikten ve toprağa bakan göz üzerinden kesilir. Kesimden sonra gelişen sürgünlerden bir tanesi doruk dalını diğer iki tanesi de yan dalları oluşturacak biçimde sağlı sollu seçilerek diğerleri kesilir.4. yılın mart ayında doruk dal ile iki yan dal gelişme durumlarına göre 60-80 cm' den ve dışa bakan göz üzerinden kesilir. Daha az gelişme gösterenlere ise dokunulmaz. Seçilen dallar üzerinde o yılın sürgünlerinden karşılıklı olarak gelişen ikişer sürgünün dışındakiler çıkarılır. 5. yılda aynı işlemlere devam edilerek şekil budaması tamamlanmış olur.

3-Verim (ürün) Budaması: Fındıkta tam verim çağı çeşide, bakım şartlarına, ekolojiye göre değişmekle birlikte 20-25 yaşlarına kadar devam etmektedir. Bundan sonra ana dallar üzerindeki yan dallarda sıklaşma. Sürgünlerde gerileme ve buna bağlı olarak ta verim düşüklüğü meydana gelir.

Verim budamasında ağaca ilk 5 yılda verilmiş biçime bağlı kalarak; kurumuş, kırılmış cılız sürgünler ile ocak içlerine doğru büyümüş sürgünler çıkarılmalı, ocak dışına doğru çok uzamış sürgünler kısaltılmalı, ocak içlerini açmaya yönelik olarak

yaşlanmış, hastalıklı ve üst üste gelişme gösteren dallar dip kısımlarından kesilmeli, kesilen dalların yerine, aynı yönde gelişme gösteren kök sürgünlerinden birinin gelişmesine izin verilmelidir (ikame dal).

Fındık ocaklarında her yıl çok miktarda kök sürgünleri gelişir. Gençleştirmek amacıyla bırakılabilecek sürgün dışındakiler ocakların iyi güneşlenememesine, havalanamamasına, dalların sıklaşmasına yetersiz tozlanmaya, su ve besin elementi sarfiyatına neden olur. Bu nedenlerden dolayı fındık ocaklarında gelişen dip ve kök sürgünleri henüz taze iken çıkarılmalıdır. Fındık bahçelerinde yılda en az iki kez olmak üzere Mayıs sonu-Haziran başında ve sonbaharda sürgünler kesilerek temizlenmelidir.

4-Gençleştirme Budaması: Fındıkta diğer meyve türlerinden farklı olarak dal yaşı ve dikim yaşı vardır. Ekonomik verim çağında olan bahçelerde, ocakların içinden kesilecek olan yaşlı dalların yerini alacak ikame dallar 5-6 yıl öncesinde belirlenerek gelişmesine izin verilir. Verimde süreklilik sağlanması bakımından önemlidir.

Fındığın dikim yaşı verimi önemli oranda etkiler. Fındığın ekonomik ömrü 55-60 yıldır. Daha yaşlı bahçelerde verim düşüklüğü olmaktadır. Ana bitkinin kökü yaşlanmış olduğundan

bu kökten çıkan sürgünlerin verim potansiyeli az olmaktadır. Bu nedenle verimden düşmüş bahçelerin sökülerek 1-2 yıl dinlendirildikten sonra yeniden tesis edilmesi gerekir.

Budamada Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- 1.Ocaklar arası mesafe en az 4 m olmalıdır.
- 2.Ocaklardaki dal sayısı 5-6 adetten fazla olmamalı
- 3.Yaşlı dalları yerine bırakılan ikame dallar ocağın dış kısmından gelişen kök sürgünlerinden bırakılmalı.
- 4.Budama doğru zamanda yapılmalı, bahçe içerisinde ve kenarlarındaki meyve ağaçları kesilmeli.
- 5.Ana dalların kesimi esnasında diğer dalların yaralanmamasına dikkat edilmeli.
- 6.Budama atıkları bahçede bırakılmamalı.
- 7.Bahçeye tozlayıcı çeşit olarak dikilmiş çeşitler kesilmemeli.
- 8.Dallar toprak seviyesinden budama testeresiyle düzgün biçimde kesilmeli.
- 9.Ocaklarda kurumuş kırılmış, yaşlanmış ve hastalıklı dallar bırakılmamalıdır.
- 10.Tozlayıcı olarak dikilmiş çeşitler kesilmemeli.

FINDIKTA BUDAMA

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı
Şube Müdürlüğü

No: B/55
2018

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

<http://samsun.tarimorman.gov.tr>

E-Posta : samsun@tarimorman.gov.tr

Kılıçdede Mah. Abdülhamit Cad. No:5 55060 İlkadım/SAMSUN

Telefon : 0362 2313700 (3 Hat) Faks : 0362 2332163

SAMSUN
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ